

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
651 81 Karlstad

Bedömning av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps svar på Statens haverikommissionens rekommendation i rapporten RS 2015:07

Statens haverikommission (SHK) publicerade den 17 september 2015 slutrapporten RS 2015:07 NOSSAN – Grundstötning, Trollhätte kanal den 12 november 2014. I rapporten rekommenderades Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att

se över kunskaps- och kompetensnivån samt planläggningen inom de kommunala räddningstjänsterna för räddningsinsatser som berör fartyg samt vid behov vidta åtgärder för att stärka förmågan att – i samverkan med och med stöd av andra aktörer – genomföra räddningsinsatser i samband med fartygsolyckor, se avsnittet 2.3.3. (RS 2015:07 R4).

I rapportens analysdel (2.3.3) anfördes bl.a. följande.

Den kommunala räddningstjänstens kunskaper om fartyg och andra berörda myndigheter inklusive intressenter och deras resurser behöver höjas betydligt för att ledning av räddningsinsatser vid fartygsolyckor inom eget ansvarsområde ska kunna genomföras effektivt. De begränsade totala skadorna får vid denna olycka till stor del tillskrivas omständigheterna att besättningen förtöjde fartyget i en del av kanalen där vattendjupet tillät att NOSSAN ställde sig på botten utan alltför omfattande skador som följde.

Längs Sveriges långa kust, i Vänern och Mälaren finns ett betydande antal hamnar och vissa kanaler för kommersiell fartygstrafik där kommunerna har ansvaret för räddningstjänsten i händelse av en fartygsolycka. Enligt haverikommissionen finns det skäl att på ett nationellt plan se över kunskaps- och kompetensnivån samt planläggningen inom de kommunala räddningstjänsterna för räddningsinsatser som berör fartyg samt vid behov vidta åtgärder för att stärka förmågan att – i samverkan med och med stöd av andra aktörer – genomföra räddningsinsatser i samband med fartygsolyckor.

Den grundläggande problemställning som identifierats i rapporten i detta avseende kan således sammanfattas till följande: *Har de kommunala räddningstjänsterna tillräcklig kunskap och kompetens samt planer för att hantera fartygsolyckor inom det kommunala ansvarsområdet? Om inte, vilka åtgärder behöver vidtas för att stärka förmågan?*

MSB har besvarat rekommendationen och bl.a. anfört att MSB utbildar i fartygsbrandsläckning i hamn och att denna utbildning innefattar hur man ska samverka med andra aktörer och vilka ansvarsförhållanden som råder inte minst när fartyg befinner sig i hamnområde. MSB avser att se över information om denna utbildning och framför allt att marknadsföra utbildningen. Vidare har MSB anfört att myndigheten tagit fram en ny modell som ska ge räddningstjänsterna bättre stöd vid insatsplanering. Modellen som kallas 8-stegsmodellen innebär att man identifierar och åtgärdar uppkomna brister.

SHK gör följande bedömning av rekommendationssvaret.

Det framgår inte av rekommendationssvaret om den utbildning som MSB erbjuder även innefattar andra olyckstyper än bränder och på vilket sätt den utbildning som finns i dag omhändertar alla aspekter på den problematik som beskrivits i rapporten. Vid den aktuella olyckan var det fråga om en grundstötning med efterföljande sjunkförlopp, men det finns även andra typer av fartygsolyckor som kan inträffa inom kommunalt ansvarsområde – som inte innefattar brand – där räddningstjänsten behöver ha särskild kunskap och kompetens, t.ex. kollisioner eller stabilitetsförlust på grund av lastförskjutning.

Det framgår inte heller hur införandet av 8-stegsmodellen skulle omhänderta rekommendationen.

Sammanfattningsvis går det av svaret inte att utläsa om MSB avser att på ett nationellt plan se över kunskaps- och kompetensnivån samt planläggningen inom de kommunala räddningstjänsterna för räddningsinsatser som berör fartyg samt vid behov vidta åtgärder för att stärka förmågan att – i samverkan med och med stöd av andra aktörer – genomföra räddningsinsatser i samband med fartygsolyckor. Rekommendationen kan därför inte anses omhändertagen.

Mikael Karanikas
Utredningsordförande